

НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА КІНЕМАТОГРАФІСТІВ УКРАЇНИ

ПРАВЛІННЯ

01033, Київ-33, вул.Саксаганського,6

Тел. 287-75-57, 287-75-46,

Факс 287-75-46

E-mail: ukrkino@ln.ua

« 29 » листопада 2021 р. № 159

Комітету з присудження щорічної премії імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва

Національна спілка кінематографістів України представляє на здобуття щорічної премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за 2021 рік в номінації «Кінотвори для дітей та юнацтва» Катерину Горностай – автора сценарію та режисера повнометражного ігрового національного фільму «Стоп-Земля» (2021 р., ТОВ «ЕССЕ ПРОДАКШН ХАУС»).

«Стоп-Земля» – це впевнений ігровий дебют молодої режисерки. Авторська стрічка, розкриваючи вікно у справжнє життя сучасних школярів, розповідає про перший чуттєвий досвід підлітків. Це історія 16-річної школярки Маші та її друзів у найтривожніші для них моменти дорослішання. В останній рік перед закінченням школи героїня переживає напружену буденність. Її підтримують близькі друзі Яна і Сеня, які передають свій досвід. Підтримують Машу і люблячі батьки, які дуже переживають за доньку, але виховують її у свободі дій та помислів. Та крім того в житті Маші має місце ще одна суттєва річ, що не дає споккою й займає всі її думки – однокласник Саша, який стане перевіркою її сміливості у вирішальний момент.

Ще восени 2016 року започаткована робота над автобіографічною драмою «Стоп-Земля». Підготовка до створення стрічки розпочалась у вересні 2019 року, а саме фільмування – взимку 2019—2020 років у Києві та Київській області.

У фільмі знялися непрофесійні актори – звичайні школярі з Києва та Київської області. Наприкінці серпня 2019 року було оголошено кастинг для підлітків 14-18 років, які проживають у Києві та Київській області. 25

відібраних підлітків безкоштовно навчалися професійній лабораторії з українськими тренерами з акторської майстерності, сценічної мови та драматургії.

Проект «Стоп-Земля» отримав підтримку Українського культурного фонду та став одним із переможців Одинадцятого конкурсного відбору Державного агентства України з питань кіно. «Стоп-Земля» вже отримав нагороди копродукційного ринку Connecting Cottbus у Німеччині: Best Pitch та Producer's Network Award. А також його назвали одним із найкращих у пітчінгу індустріальної секції на Одеському міжнародному кінофестивалі в 2017-му році. Під час лабораторії Міжнародного фестивалю New Horizons (Вроцлав, Польща) проект отримав відзнаку Лондонської кіноакадемії. Нагорода також передбачала консультації щодо сценарію.

Фільм «Стоп-Земля» здобув переважно позитивні відгуки від українських кінокритиків.

Нагороди фільму:

- Berlinale/EFMGermany (Німеччина, 27/05/2021) – Нагорода Кришталевий ведмідь за Найкращий повнометражний фільм від Юнацького журі конкурсної програми Berlinale Generation 14plus (Crystal Bear for Best Feature Film by the Generation 14plus Youth Jury);
- Одеський міжнародний кінофестиваль (Україна, 21/08/2021) - Нагорода за кращий фільм, Нагорода за кращий акторський ансамбль, Нагорода «Гран-Прі» – головний приз Одеського міжнародного кінофестивалю;
- Fünf Seen Filmfestival (Німеччина, 1/09/2021) – Головний приз німецького кінофестивалю Fünf Seen Filmfestival;
- Кінофестиваль "Київський тиждень критики" (Україна, 21/10/2021) – Найкращий повнометражний ігровий фільм, Найкраща режисерка, Найкращий сценарій фільму, Відкриття року.

Захищене посилання на фільм для перегляду в інтернеті:

<https://vimeo.com/647018745>
pass: STZUKRWM171121

Голова Національної спілки
кінематографістів України

Олесь Янчук

Олесь ЯНЧУК

ТВОРЧА ХАРАКТЕРИСТИКА
КІНОРЕЖИСЕРА
ГОРНОСТАЙ КАТЕРИНИ ПАВЛІВНИ

1989 року народження, освіта вища –
Національний університет
«Києво-Могилянська Академія»,
2010 р.

Катерина Горностай 2010 року закінчила факультет природничих наук Національного університету «Києво-Могилянська Академія» за спеціальністю «біологія», а 2012 року – здобула звання магістра за спеціальністю «журналістика» «Києво-Могилянської Школи журналістики» факультету соціальних наук та соціальних технологій НУКМА. Зацікавилась документальним кінематографом і два роки навчалась в Школі документального кіно та театру Марини Разбежкіної та Михаїла Угарова (Москва).

Від 2010 року співпрацювала фоторепортером щоденної газети «Україна Молода», була гостьовим викладачем в дитячій кіношколі вихідного дня у центрі освіти та культури «Майстер клас», фоторепортером інформагенції «Українські новини» (ukrafoto.com), видання «Газета по-українськи» (gazeta.ua), режисером монтажу в документальному інтернет-проекті «Реальность» (realnost.com), співвикладачем курсу «Документалістика» у Школі журналістики Національного університету «Києво-Могилянська Академія», куратором та співвикладачем літньої школи документального кіно «Гогольфест», куратором проєктів в конкурсі „My Street films” фестивалю кіно та урбаністики „86”. Перебуває на творчій роботі, працює за угодами.

Брала участь у глобальному документальному проєкті “One Day on Earth” (2010-2012), у європейському фотоконкурсі від Amnesty International, Брюссель (2011, зайняла 1-е місце), кіноворкшопі Gdyńska Szkoła Filmowa від конкурсу Solidarity shorts, Гдиня – Варшава (2013), документальному українсько-білорусько-польському проєкті “Młody o młodych”, Київ – Варшава (2014).

Як режисер дебютувала 2012 року дипломним документальним фільмом «Ріано». Відтоді зняла документальні фільми “Між нами” (фільм був включений до конкурсу КМК «Молодість», 2013), “Зуби Леніна” і “Мирний протест Маші» (новели в складі альманаху “Євромайдан. Чорновий монтаж”, стрічка була представлена на понад 10-ти світових фестивалях), «Скрізь майдан» (приз Андрія Матросова, короткометражний конкурс, Міжнародний кінофестиваль про права людини «Docudays UA» (Київ, 2016).

Найбільший успіх випав на долю ігрового фільму «Віддалік», створеного 2015 року. Фільм був відзначений призом за найкращий фільм Національного конкурсу 45-го Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість», на Міжнародному кінофестивалі Wiz-Art (Львів) як найкращий короткометражний фільм української програми нагороджений призом, здобув Спеціальний приз журі конкурсу короткометражних фільмів «Границы Шока» за психологічну точність діалогів та приз Гільдії кінознавців та кінокритиків XXIV Відкритого фестивалю кіно країн СНД, Латвії, Литви та Естонії (Анапа, Росія). На Одеському Міжнародному кінофестивалі за найкращу акторську роботу призу удостоєні виконавці головних ролей у фільмі «Віддалік» (режисер К.Горностай).

Наступною роботою став короткометражний ігровий фільм «БУЗОК», який 2017 р. на Одеському міжнародному кінофестивалі, (національний конкурс) одержав приз FIPRESCI та спеціальний приз журі національного конкурсу.

2021 року К.Горностай звершила виробництво дебютного повнометражного фільму «Стоп-земля», який на Одеському міжнародному кінофестивалі (2017) одержав приз за найкращий пітчінг проекту. А 2021 року здобув нагороду Кришталевий ведмідь за найкращий повнометражний фільм від Юнацького журі конкурсної програми Берлінського кінофестивалю. На Одеському міжнародному кінофестивалі 2021 року фільм одержав три відзнаки, а саме: нагорода за кращий фільм, нагорода за кращий акторський ансамбль, нагорода «Гран-Прі» - головний приз кінофестивалю.

Кінофестиваль "Київський тиждень критики" (Україна, 2021) – відзначив фільм чотирма нагородами: найкращий повнометражний ігровий фільм, найкраща режисерка, найкращий сценарій фільму, Відкриття року.

Режисурі Катерини Горностай властивий проникливий погляд на соціальне буття, уміння виявити в ньому приховані світоглядні та власне образні, кінематографічні складові. Катаклізми українського життя упродовж останніх років збудили у молодому митцеві хист публіциста, темперамент митця, який прагне змінити саме облаштування суспільного життя. Не дарма роботи К.Горностай дістали визнання ряду національних та міжнародних кінофестивалів.

Голова Національної спілки
кінематографістів України

Олесь Янчук

Олесь ЯНЧУК

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФІЛЬМ «СТОП-ЗЕМЛЯ»

Повнометражний ігровий фільм «Стоп-Земля» створений ТОВ «ЕССЕ ПРОДАКШН ХАУС» 2021 року).

«Стоп-Земля» - це впевнений ігровий дебют молодої режисери Катерини Горносталь. Авторська стрічка, розкриваючи вікно у справжнє життя сучасних школярів, розповідає про перший чуттєвий досвід підлітків. Це історія 16-річної школярки Маші та її друзів у найтривожніші для них моменти дорослішання. В останній рік перед закінченням школи героїня переживає напружену буденність. Її підтримують близькі друзі Яна і Сеня, які передають свій досвід. Підтримують Машу і люблячі батьки, які дуже переживають за доньку, але виховують її у свободі дій та помислів. Та крім того в житті Маші має місце ще одна суттєва річ, що не дає спокою й займає всі її думки – однокласник Саша, який стане перевіркою її сміливості у вирішальний момент.

Ще восени 2016 року започаткована робота над автобіографічною драмою «Стоп-Земля». Підготовка до створення стрічки розпочалась у вересні 2019 року, а саме фільмування - взимку 2019—2020 років у Києві та Київській області.

Автор сценарію і режисер фільму Катерина Горностай, оператор Олександр Рощин, художник Максим Німенко, композитор Мар'яна Ключко. У фільмі знялися непрофесійні актори - звичайні школярі з Києва та Київської області.

Проект «Стоп-Земля» отримав підтримку Українського культурного фонду та став одним із переможців Одинадцятого конкурсного відбору Державного агентства України з питань кіно. «Стоп-Земля» вже отримав нагороди копродукційного ринку Connecting Cottbus у Німеччині: Best Pitch та Producer's Network Award. А також його назвали одним із найкращих у пітчінгу індустріальної секції на Одеському міжнародному кінофестивалі в 2017-му році. Під час лабораторії Міжнародного фестивалю New Horizons (Вроцлав, Польща) проект отримав відзнаку Лондонської кіноакадемії. Нагорода також передбачала консультації щодо сценарію.

Фільм «Стоп-Земля» здобув переважно позитивні відгуки від українських кінокритиків.

Нагороди фільму:

- Berlinale/EFMGermany (Німеччина, 27/05/2021) - Нагорода Кришталеий ведмідь за Найкращий повнометражний фільм від Юнацького журі конкурсної програми Berlinale Generation 14plus (Crystal Bear for Best Feature Film by the Generation 14plus Youth Jury)

- Одеський міжнародний кінофестиваль (Україна, 21/08/2021) - Нагорода за кращий фільм, Нагорода за кращий акторський ансамбль, Нагорода «Гран-Прі» - головний приз Одеського міжнародного кінофестивалю
- Fünf Seen Filmfestival (Німеччина, 1/09/2021) - Головний приз німецького кінофестивалю Fünf Seen Filmfestival
- Кінофестиваль "Київський тиждень критики" (Україна, 21/10/2021) - Найкращий повнометражний ігровий фільм, Найкраща режисерка, Найкращий сценарій фільму, Відкриття року.

Анотація
на повнометражний ігровий фільм
«Стоп-Земля»

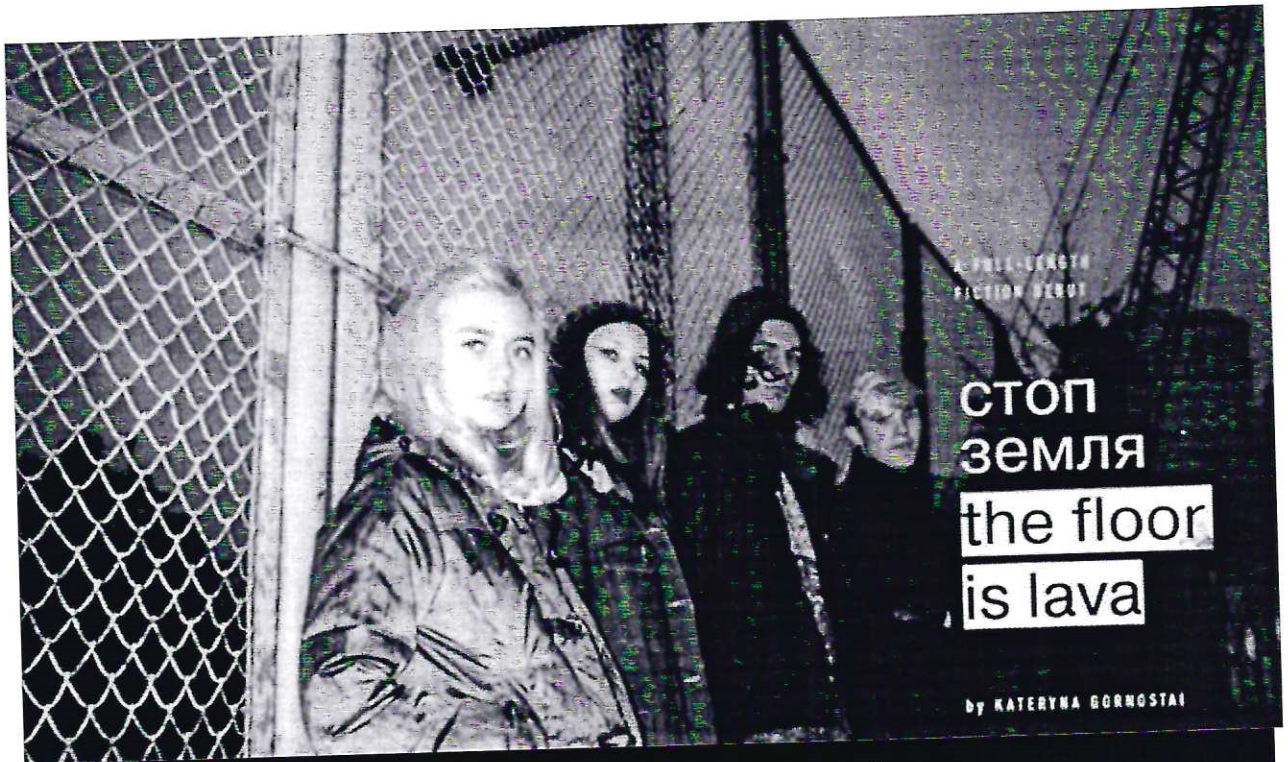
Фільм «Стоп-Земля» - драма дорослішання, розповідь про перший чуттєвий досвід підлітків. Це історія 16-річної дівчини Маші та її друзів у найтривожніші для них моменти їхнього юного життя. Школярка Маша вчиться в звичайній київській школі в 11-А класі. Не почуватися дивно та відсторонено в колективі їй допомагають близькі друзі Яна та Сеня, по-своєму переживаючи напружену буденність останнього року перед закінченням школи. А також люблячі батьки, які дуже переживають за доньку, але в той же час виховують її у свободі дій та думок. Окрім майбутніх екзаменів вийти із зони комфорту Машу змушує закоханість в однокласника Сашу. Маша розуміє, що якщо не наважиться — ніколи не знатиме, чи взаємним є її кохання до хлопця.¹

Оргсекретар правління НСКУ

О.Б.Парфенюк

укрінформ

Фільм "СТОП-ЗЕМЛЯ" Катерини Горностай отримав Гран-Прі 12-го Одеського кінофестивалю

21.08.2021 22:44

Стрічка "СТОП-ЗЕМЛЯ" Катерини Горностай отримала три нагороди 12-го Одеського міжнародного кінофестивалю.

Як повідомляє кореспондент Укрінформу, це Гран-прі - приз глядацьких симпатій; професійне журі назвало стрічку «СТОП-ЗЕМЛЯ» Найкращим повнометражним фільмом, а колектив акторів-підлітків цього фільму відзначило в номінації Найкраща акторська робота.

Церемонія нагородження відбулася в суботу, 21 серпня, в останній день 12-го Одеського міжнародного кінофестивалю.

У категорії Найкраща режисерська робота «Дюка» отримав Нікон Романченко за короткометражний фільм "Leopolis Night". Найкращим короткометражним фільмом журі назвало «Папині кросівки» Ольги Журби.

Спеціальної відзнаки журі удостоїло повнометражний фільм "Суперник" Маркуса Ленца.

Призами FIPRESCI журі Міжнародної федерації кінопреси у Національному конкурсі повнометражного кіно відзначило фільм "Із зав'язаними очима" Тараса Дроня, а в номінації короткометражного кіно - «Папині кросівки» Ольги Журби.

Золотим Дюком за внесок у кіномистецтво Одеський кінофестиваль нагородив відомого британського режисера Террі Гіллама - автора культових "12 мавп", "Страху і ненависті у Лас-Вегасі", "Бразилії" та інших видатних фільмів.

Як повідомляв Укрінформ, почесну нагороду 12-го Одеського міжнародного кінофестивалю "Золотий Дюк" за внесок у кіномистецтво під час церемонії відкриття 14 серпня отримав режисер анімаційного кіно й учитель кількох генерацій українських аніматорів Євген Сивокінь, відомий за такими роботами, як "Засипле сніг дороги...", "Дерево і кішка", "Людина і слово", "Пригоди коваля Вакули" та іншими.

УКРІНФОРМ

«Стоп-Земля» Катерини Горностай відкриє Дні українського кіно у Фінляндії

01.11.2021 22:12

Фільм "Стоп-Земля" режисерки Катерини Горностай відкриє фестиваль Дні українського кіно, що відбудеться у місті Гельсінкі з 12 до 14 листопада 2021 року.

Як передає Укрінформ, про це повідомляє пресслужба Держкіно.

“Світова прем’єра створеної за підтримки Держкіно дебютної повнометражної стрічки Катерини Горностай **"Стоп-Земля"** відбулася на 71-му Берлінському кінофестивалі, де фільм отримав "Кришталевого ведмедя" від Юнацького журі конкурсної програми Berlinale Generation 14plus як Найкращий повнометражний фільм (Crystal Bear for Best Feature Film by the Generation 14plus Youth Jury). Також цього року картина стала триумфатором Національної премії "Кіноколо" і здобула нагороди в п'ятьох номінаціях, зокрема за Найкращий повнометражний ігровий фільм. Вихід стрічки у широкий кінотеатральний прокат в Україні запланований на початок наступного року”, - ідеться в прес-релізі.

Як зазначається, під час Днів українського кіно у Фінляндії буде представлена і стрічка Наталки Ворожбит **"Погані дороги"** — фільм, який став призером 77-го Венеційського кінофестивалю і який цього року Україна висунула на здобуття премії "Оскар". Після перегляду глядачі у Фінляндії проведуть онлайн-обговорення картини з режисеркою Наталкою Ворожбит.

Також сучасне українське кіно в Гельсінкі представлятиме картина Романа Перфільєва **"Безславні кріпаки"**, а класику українського кінематографа — фільм режисера Юрія Іллєнка **"Білий птах з чорною ознакою"**.

Показ стрічки, що стала перлиною українського поетичного кіно, буде присвячений 80-річчю від дня народження видатного актора Богдана Ступки.

Фестиваль "Дні українського кіно у Фінляндії" організовано Товариством українців у Фінляндії/Ukrainian Association in Finland, ГО "Незалежні культурні ініціативи" за підтримки Держкіно України, Arts Promotion Center Finland та Посольства України у Фінляндській Республіці.

MADE FOR MINDE

КУЛЬТУРА Й СТИЛЬ ЖИТТЯ

Український фільм "Стоп-Земля": "Комплімент поколінню, яке критикують з багатьох сторін"

01/03/2021

Анна Савчук

У Берліні 1 березня стартує кінофестиваль Берлінале. Україну на ньому представляє Катерина Горностай з фільмом про українських підлітків "Стоп-Земля". DW поспілкувалась з режисеркою про її фільм та українську молодь.

Катерина Горностай

Фільм "Стоп-Земля" про історію дорослішання на прикладі підлітків однієї з київських шкіл - це повнометражний дебют молодої української режисерки Катерини Горностай. Прем'єра фільму відбудеться на 71-му Берлінському міжнародному кінофестивалі "Берлінале", перший показ якого для професіоналів кіноіндустрії пройде вже з 1 по 5 березня. DW поспілкувалась з режисеркою фільму про те, як саме створювалось кіно, чим особливе нове покоління українських підлітків, і які перспективи розвитку авторського кіно в Україні.

DW: Чи очікували Ви, що фільм "Стоп-Земля" потрапить до конкурсної програми "Берлінале"?

Катерина Горностай: Усі, хто займається кіно, мріють потрапити на один з таких фестивалів. З декількома короткометражними фільмами мені не пощастило потрапити на гарний фестиваль. Я точно знаю, як важко зробити так, щоб цей фільм побачили ще десь, крім вдома. Але гріє душу те, що ті фільми вийшло показати вдома, і те, що у них з'явилися друзі. І це вже багато! Але мені завжди було цікаво подивитись на реакцію тих глядачів, які не є носіями мови.

З повнометражним фільмом починаєш працювати ще задовго до зйомок. Це дуже планомірна важлива робота, коли їдиш і намагаєшся розказати про те, що ти хочеш знімати. Попутно треба шукати європейських партнерів. Але у той момент, коли починаєш робити фільм, думаєш не про те, як зробити так, щоб він потрапив на Берлін, а просто намагаєшся зробити хороше кіно.

У фільмі грають школярі. Як Ви їх добирали?

Крім того, що кликали людей до нас, ми ще й шукали самі. Одна з наших продюсерок Вікторія Хоменко якимось чудом домовлялася з лояльними директорами хороших київських шкіл, які пустили нас до себе, бо дуже важко просто прийти в школу. Ми приходили зазвичай посидіти - це називається пасивне відвідування уроків. Приходили і спостерігали. В одній зі шкіл ми знайшли (головну героїню - Ред.) Машу. В неї було дуже коротке чорне волосся, вона сиділа в куртці в класі. Я кажу Нікону Романченку: "Там дівчинка сидить, як би на неї так дивитись, щоб не налякати?" Ми

обидва зразу зрозуміли, що це дуже цікава людина.

Маша - головна героїня фільму

Як відбувалась комунікація з героями?

Уже на етапі кастингу було зрозуміло, що це дуже артистичні, талановиті і не лише в акторському сенсі цікаві люди. Акторська лабораторія, гроші на яку ми отримали від Українського культурного фонду, - була найкращим рішенням, щоб почати працювати з тими 25 акторами, яких ми відібрали для фільму. У лабораторії у них спав психологічний тиск щодо камери.

По-друге, що дуже важливо, у цій лабораторії у нас був "мовний режим". Ми почали одразу з ними тренувати вільну українську. Російська мова, на жаль, є певним стандартом серед київських школярів, не знаю чому. Коли їдеш в область у цьому плані вже трошки легше. Але саме в київській школі чомусь українською говорять на уроках, російською - на перервах і в звичайному житті. Нам було важливо переманити їх на нашу сторону. Ми все робили українською мовою і навіть на перервах. Мені було важливо, щоб вони звикли говорити вільно українською і імпровізувати, бо це була важлива частина нашої майбутньої роботи.

Чому Ви знімали не за стандартною схемою, де актори роблять лише те, що прописано в сценарії?

Поки була лабораторія ми взагалі не говорили про сценарій і вони не знали, про що ця історія. Це була наша умова. Лабораторія була навчанням, в якому вони розкривались в багатьох парафіях. У нас була Вероніка Костєвіч - прекрасний тренер з пізнання свого тіла за допомогою практик руху. Була Анна Охримчук, яка медитувала з ними за допомогою голосу. Все це зближувало їх, як групу, і нас з ними, як команду і майбутніх акторів. Вони стали колективом за цей час, багато чого пройшли разом. І вже потім, коли закінчилась лабораторія, ми вислали сценарій і розподілили ролі.

Тобто, цей фільм - колективний продукт?

Саме так і є! Це найкраще, що може бути. І це не просто колективний продукт. Кожна частина, яка долучається до цього проєкту, відчуває в цьому свою автобіографічність. Те, що кругом в пресрелізах написано, що це автобіографічна історія, це не про те, що цесю автобіографія. В цьому сценарії є частини, які я бачила і виписала, і які я можу

допомогти відтворити. Але насправді для них усе це так само автобіографічно. Ми підключити багато досвіду не лише акторів, а й усієї команди, щоб вийшло реалістично і чесно.

Чи не виникало під час роботи над стрічкою відчуття, що "автобіографія" цього покоління особлива і відрізняється від інших?

"Якщо не наважишся - ніколи не знатимеш" - плакат фільму "Стоп-Земля"

"Стоп-Земля" - це доволі компліментарна історія. Це комплімент поколінню, яке піддається критиці з багатьох сторін: від викладачів шкіл і університетів. Це покоління критикують через те, що рівень уваги у них розсіяний через гаджети. Критикують і через відсутність авторитетів, бо основні тренди для них у Tik-Tok. Я бачу наскільки підвищується рівень тривожності у людей, коли підвищується рівень інформації в світі. Психологічний тиск на це нове покоління дуже високий. У нас було набагато менше інформації, коли ми були підлітками. Вони стикаються з проблемою взаємозаміни справжнього і віртуального. Ти ніби і є в стосунках, бо є в Instagram, але з іншого боку тебе нема. Ти все одно ніби постійно один. Тому, коли ми робили цей фільм, мені хотілось, щоб телефони були присутні, бо це атрибут цього часу. Але з іншої сторони, мені хотілось, щоб це був фільм про важливість тілесного. Присутність людей не можна замінити.

Яке враження може викликати фільм у молоді з інших країн?

Я взагалі не розумію, як він може відгукнутись десь не в Україні, бо це дуже розмовне кіно. Саме в мові вшито багато того, що не можна перекласти в субтитрах. Ми дуже з цим мучились. У фільмі багато мовних, іронічних речей, які зрозуміють тільки носії мови. Мені здається, що він буде менш смішним для міжнародного глядача. Хоча у мене поки нема досвіду показу фільму в залі, де сидять не носії мови, яким весь час доведеться читати субтитри. Але фільм розрахований не тільки на молодь. Мені цікаво, як його будуть дивитись люди мого віку, або люди трішки старші, в яких вже є діти цього віку. Двогодинний хронометраж фільму, трошки довший, ніж класичний, може дозволити старшій людині увійти в свій власний підлітковий досвід. Цікаво людей змусити побути знов у цьому стані й віці, коли не зовсім розумів себе, свого тіла і бажань.

У стрічці є моменти, які здавалося б направленні на міжнародного глядача. Екологічний спосіб життя, феміністичні погляди... Це такий собі дух часу?

Ці підлітки такі і є. Фемінізм, екоактивізм і подібні речі - це їм усім дуже притаманно. Вони всі приходили на зйомки зі своїми кружками, щоб не використовувати стаканчики. Є надія на краще майбутнє, коли молоді люди саме такі. Це не те, що ми їм нав'язали.

ЗАБОРОНА

КУЛЬТУРА

Школа, у якій ви не вчилися. Фільм «Стоп-Земля» Катерини Горностай

14 ВЕРЕСНЯ, 2021

РОМАН ГУБА

Головним фільмом цьогорічного Одеського кінофестивалю стала дебютна повнометражна картина режисерки Катерини Горностай «Стоп-Земля» — фільм про дорослішання, любов та страх перед майбутнім. Журналіст Роман Губа подивився фільм, поспілкувався з режисеркою й розповідає про те, як фільм про школу став утопією.

На сцені одеської Музкомедії після прем'єри фільму Катерина Горностай була схожа на вчительку, яка випускає свій перший клас. Не надто старша за своїх учнів, із сором'язливою усмішкою та у колі галасливих підлітків. Для неї це теж був свого роду випускний іспит — показати фільм українському глядачеві. Можна сказати, що вона склала його вдало: «Стоп-Земля» забрала три з шести нагород ОМКФ — Гран-прі, призи за «Найкращий український повнометражний фільм» та «Найкращу акторську роботу». Останню, до речі, отримав увесь ансамбль акторів-підлітків із фільму, виокремлювати когось не стали.

«Стоп-Земля» — це розповідь про останній шкільний рік учнів умовної київської школи. Вже не діти, але ще не дорослі, вони живуть, навчаються, кохають і страждають. На рівні переказу фільм Горностай не виходить за межі жанру «шкільного фільму», який був популярний в СРСР, але майже занепав у пострадянський час і навіть переродився у шкільну «чорнуху», де на зміну чистим шкільним кабінетам прийшла вулиця чи

під'їзд із «неблагонадійними» підлітками. Але «Стоп-Земля» далека і від першого, і від другого підходів: школа тут стає комфортним простором, де майже немає конфліктів, вчителі ставляться до дітей з повагою, а на шкільних вечірках грає сучасна українська музика.

При цьому Горностай розповідає, що в першому варіанті сценарію школа не була такою ідеальною, і багато в чому режисерка спиралася на власний шкільний досвід.

«Ми мали форму. І це була форма не така красива, як буває у європейських серіалах, — згадує Горностай свою рідну київську школу номер 172, яка зараз вже є гімназією. — Для хлопців — зелений відтінок піджаку, а у дівчат якийсь дивний баклажанний. Їхні [піджаки] я взагалі терпіти не могла весь час, поки вчилася. Були навіть люди, які спеціально перевіряли цю шкільну форму. Одного разу мене відправили додому, бо я була в білих гетрах, і це здалось одній із працівниць школи «очень визивающій».

Режисерка розповідає також, що в її школі не можна було носити довгі нігті: раз на місяць навіть була спеціальна перевірка. Через це у першому драфті сценарію головна героїня фільму Маша гризла нігті — так само як це робила Горностай у шкільні роки. Але під час підготовки до написання сценарію режисерка відмовилася від цієї деталі.

Ми почали документальний рісерч для того, щоб знайти своїх героїв, подивитись, як школа виглядає зараз. Не тільки моя, а взагалі всі школи, до яких ми змогли потрапити, — каже вона. — Там я зустріла і вчителів від бога, дуже класних, і тих, від яких всередині все холодне. Я відчула це через 15 років після того, як закінчила

школу, і зрозуміла, що деякі речі не змінилися. Або, наприклад, шкільний туалет, де тільки перегородки й немає ніяких дверей – це все теж є. Чи коридор, в якому дуже класні підвіконня, на яких теоретично можна сидіти, але вони всі заставлені рослинами для того, щоб діти не сідали, бо їм треба ходити на перерві, адже вони сидять у класі. Я на це все подивилась і думаю: «Чорт, а чому ми будемо програвати у нас у фільмі ті речі, яких вже хотілося б позбутись у реальності?»

Так «Стоп-Земля» стала тим, чим є – маленькою шкільною утопією, де навіть нерозділене кохання – просто один з етапів дорослішання.

Для того, аби відібрати акторів для участі в фільмі, проводили кастинг, де з 250 дітей зрештою вибрали 25, із якими режисерка та її команда займалися тричі на тиждень протягом двох місяців.

«Дехто з них має дуже конкретне відношення до кіноіндустрії, бо має батьків, які працюють в сучасному українському кіно. Але, знову ж таки, ми вибрали їх не тому, що у людини є досвід і вона знає якось опосередковано, що таке кіно. У нас не було жодного наміру взяти когось через родинні зв'язки. Обирали тільки за те, що людина щиро до нас прийшла, – розповідає Горностаї про кастинг. – Я можу за себе сказати, що я була в усіх них закохана. Це було рішення абсолютно суб'єктивне й абсолютно емоційне».

Режисерка впевнена, що в багатьох дітей, залучених до фільму, буде акторське майбутнє. Хоча Марії Федорченко, яка зіграла головну героїню Машу, вже навіть встигли відмовити при вступі до університету Карпенка-Карого. Сьогодні вона вчиться на

акторку у Київському національному університеті технологій і дизайну.

Важливою частиною фільму є окремі інтерв'ю з героями, що розділяють епізоди основного сюжету. Виконані у мінімалістичній манері, ніби документальні, насправді вони є повноцінною частиною фільму. Горностаї пояснює, що частково підлітки відповідають на питання як персонажі стрічки, але деякі речі мають коріння і в реальності. Інтерв'ювала героїв сама режисерка – її можна почути та побачити в кадрі.

«Ми з ними не робили ніяких дублів, я нікого не просила сказати щось ще раз, – пояснює Горностаї. – Це була просто розмова, яку записували від самого початку до кінця картки на камері. Потім ми змінювали картку й говорили далі».

Спочатку інтерв'ю з героями можуть навіть здаватися певною хитрістю – ніби те, що не виходить розповісти за допомогою художніх засобів, промовляється буквально вголос, але ігрова та документальна за формою частини фільму зрештою зливаються в один завершений сюжет. Розмови з акторами знімали після основних подій фільму, тож діти вже повністю розуміли своїх персонажів, прожили з ними певний час, а дехто навіть встиг подорослішати.

Зараз режисерка збирає перші відгуки на стрічку. За словами Горностаї, дехто очікував іншого, «суперпотужного фільму в плані подій і прожитих речей».

«Але ж насправді життя пересічного тінейджера – такого, як [була] я, – це доволі сумне життя, – каже Катерина Горностаї. – Ну, не сумне, а не насичене якимись суперкарколомними штуками. І перший сексуальний досвід зараз за статистикою відбувається трошки пізніше. Ми думаємо, що вони такі ніби більш відкриті до цього, більше знають і бачать, бо є інтернет, а

насправді ні. Вони часто навіть трошки довше є дітьми, ніж були ми. У хорошому сенсі слова».

Зробити власні висновки з фільму можна буде вже цієї осені, коли розпочнеться широкий прокат стрічки. «Стоп-Земля» навряд дає відповідь на те, чи легко бути молодим, хоч інтерв'ю з героями все одно відсилають до вже класичного фільму Юріса Поднієкса з тим же питанням у назві. Але стрічка Горностай усе одно дає привід подумати про свої шістнадцять, навіть якщо вони були десять, двадцять чи більше років тому.

Детектор медіа

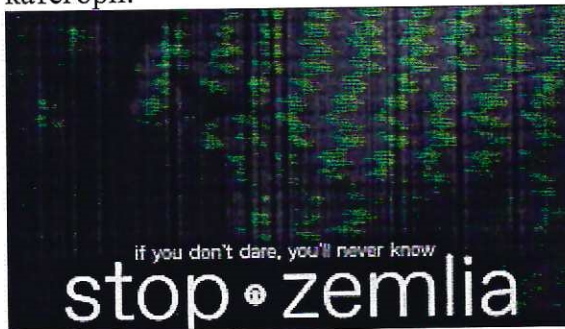
13:15

четвер, 27 травня 2021

Український фільм «Стоп-Земля» отримав нагороду «Берлінале»

1 394

Стрічка «Стоп-Земля» стала першою серед українських робіт, яку відзначили в цій категорії.

Фільм української режисерки Катерини Горностай «Стоп-Земля» отримав нагороду за найкращий повнометражний фільм від Юнацького журі конкурсної програми BerlinaleGeneration 14plus Берлінського міжнародного фестивалю. Про це 26 травня повідомив Український інститут.

«Стрічка "Стоп-земля" отримала Кришталевого ведмедя Berlin International Film Festival. Фільм української режисерки Катерини Горностай отримав нагороду за найкращий повнометражний фільм від Юнацького журі конкурсної програми BerlinaleGeneration 14plus. Це одна із найбільш вагомих нагород фестивалю, та є першою для українського фільму в цій категорії», – йдеться в повідомленні.

Фільм «Стоп-Земля» 9 та 10 червня покажуть в кінотеатрах Берліна в межах другої частини Берлінале.

Державне агентство України з питань кіно повідомило, що цього року через пандемію COVID-19 «Берлінале» відбудеться у два етапи. Конкурсні покази проведуть навесні в онлайн-форматі, разом із Європейським кіноринком, Ко-продакшен маркетом, форумом Berlinale Talents та іншими заходами для професійної кіноспільноти, а для широкого загалу фільми демонструватимуть у червні 2021 року.

Нагадаємо, у лютому 2021 року стало відомо, що ігровий фільм Катерини Горностай «Стоп-Земля» відібрано до конкурсної програми Generation 14plus Берлінського міжнародного кінофестивалю.

Стрічка розповідає про перший чуттєвий досвід підлітків. Це історія 16-річної дівчини Маші та її друзів у найтривожніші для них моменти дорослішання. Сценарій фільму написала сама режисерка Катерина Горностай. «Стоп-Земля» — це авторський фільм для

широкої глядацької аудиторії підлітків і дорослих, які прагнуть їх зрозуміти. Головні ролі виконують: Марія Федорченко, Арсеній Марков, Яна Ісаєнко, Олександр Іванов. Оператор-постановник – Олександр Рошин, художник-поставник – Максим Німенко, композиторка – Мар'яна Клочко, режисери монтажу – Нікон Романченко та Катерина Горностай.

Проект «Стоп-Земля» отримав підтримку Українського культурного фонду та став одним із переможців Одинадцятого конкурсного відбору Державного агентства України з питань кіно. «Стоп-Земля» вже отримав нагороди копродукційного ринку Connecting Cottbus у Німеччині: Best Pitch та Producer's Network Award. А також його назвали одним із найкращих у пітчінгу індустриальної секції на Одеському міжнародному кінофестивалі в 2017-му році. Під час лабораторії Міжнародного фестивалю New Horizons (Вроцлав, Польща) фільм отримав відзнаку Лондонської кіноакадемії. Нагорода також передбачає консультації щодо сценарію.

Студія: ESSE Production House

Надсилаю Вам листа щодо повнометражного ігрового національного фільму Катерини Горностай «Стоп-Земля», та захищене посилання на фільм:

<https://vimeo.com/647018745>
pass: STZUKRWM171121

"Якщо не наважишся - ніколи не знатимеш" - плакат фільму "Стоп-Земля"
"Стоп-Земля" - це доволі компліментарна історія. Це комплімент поколінню, яке піддається критиці з багатьох сторін: від викладачів шкіл і університетів. Це покоління критикують через те, що рівень уваги у них розсіяний через гаджети. Критикують і через відсутність авторитетів, бо основні тренди для них у Тік-Ток. Я бачу наскільки підвищується рівень тривожності у людей, коли підвищується рівень інформації в світі. Психологічний тиск на це нове покоління дуже високий. У нас було набагато менше інформації, коли ми були підлітками. Вони стикаються з проблемою взаємозаміни справжнього і віртуального. Ти ніби і є в стосунках, бо є в Instagram, але з іншого боку тебе нема. Ти все одно ніби постійно один. Тому, коли ми робили цей фільм, мені хотілось, щоб телефони були присутні, бо це атрибут цього часу. Але з іншої сторони, мені хотілось, щоб це був фільм про важливість тілесного. Присутність людей не можна замінити